

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Gfv.VII.30.138/2019/4.

A tanács tagjai:. Farkas Attila a tanács elnöke
. Csőke Andrea előadó bíró
. Gáspár Mónika bíró

Az I. rendű felperes:

Az I. rendű felperes jogi képviselője: Ivanovits Ügyvédi Iroda

A II. rendű felperes:

A II. rendű felperes jogi képviselője: Dr. Császár Katalinügyvéd

A III. rendű felperes:

A III. rendű felperes jogi képviselője: Dr. Császár Katalinügyvéd

Az alperes:

Az alperes jogi képviselője: Dr.Abay & dr. Török Ügyvédi Iroda

A per tárgya: vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az I. rendű felperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Székesfehérvári Tövénysszék 22.G.40.172/2016/57.

A másodfokú hozó bíróság neve és a határozat száma:

Győri Ítéltábla Gf.IV.20.320/2018/4/I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes a korábban költségvetési szervként működő kórháza veszteséges működése miatt közhasznú társaságot hozott létre a

kórház működtetésére. E társaság kezelésébe adta a kórházi ingatlanokat, melyeknek a fenntartása a közhasznú társaságot terhelte.

- [2] Az alperes 2008. július 3-i közgyűlési határozatában - jogszabályváltozás miatt - úgy döntött, hogy a közhasznú társaságot egyszemélyes korlátolt felelősségű társasággá alakítja át **Sz.P.** Nonprofit Kft. elnevezéssel (továbbiakban: adós). Az adós Nonprofit Kft.-t 2009. január 22-én jegyezték be a cégnyilvántartásba. Az adós bevételét alapvetően az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) finanszírozás képezte, azonban ez a működési költségeket nem fedezte, ahogyan nem fedezte a korábbi időszakban a költségvetési szerv költségeit sem.
- [3] A közhasznú társaság 2008. évi beszámolójából megállapíthatóan a kötelezettségek 2008. december 31-re 2.596.310.000 Ft-ra nőttek, a saját tőke -420.965.000 Ft-ra csökkent, az alaptevékenységből származó veszteség 492.214.000 Ft, míg a vállalkozási tevékenységből származó nyereség 48.271.000 Ft volt.
- [4] Az alperes utasítására az adós 2010. január 21-én válságkezelési tervet fogadott el, az alperes is elfogadta a válságkezelési programot és 2010. január 1-től megbízta dr. **P.T.**-t a válságkezelési program végrehajtásának felügyeletével, ellenőrzésével.
- [5] 2010. március 3-án az adós könyvvizsgálója arról tájékoztatta az ügyvezetőt, hogy 423.000.000 Ft tőkepótlásra van szükség, melynek a tőketartalékba helyezésével a cég tőkeszerkezete a jogszabályoknak meg fog felelni. Az alperes a 300/2010. (V.19.) KH számú határozatával utasította a polgármestert, hogy kezdeményezzen tárgyalásokat az önkormányzat további cégeinek ügyvezető igazgatóival, hogy a többségi tulajdonú önkormányzati társaságok egymásnak történő körbetartozása megszüntethető legyen, és megállapítható legyen, melyik önkormányzati társaságnak kell először segítséget nyújtani. A 370/2010. (VI.24.) KH számú közgyűlési határozattal a közgyűlés kinyilvánította azt a szándékát, hogy az önkormányzat és gazdasági társaságai között fennálló tartozásokat lehetőség szerint körkompenzációs formában rendezzék. A határozat 3. pontja szerint a körkompenzáció első ütemeként az adós részére a tőkepótlás első részleteként az önkormányzat 250.000.000 Ft-ot számít be azzal, hogy ezt az összeget a kórház köteles a Dunaújvárosi Víz-, Csatorna és Hőszolgáltató Kft. (DVCSH) Kft-vel szemben fennálló 309.000.000 Ft összegű adóssága csökkentésére fordítani. A határozat további rendelkezést tartalmazott arra vonatkozóan, hogy a DVCSH Kft. az így kapott összeget mire fordítsa.
- [6] Ezt követően az alperes 475/2010. (VIII.19.) KH számú határozatával úgy döntött, hogy az adós számára szükséges további 173.000.000 Ft tőkepótlást részben körkompenzációs szerződés keretében biztosítja. Erre tekintettel 2010. augusztus 25-én újabb kompenzációs megállapodás jött létre a Nonprofit Kft., a DVCSH Kft., az **E.H.** Kft., az **E.V.** Kft., az **E.** Kft., és az alperes önkormányzat között.

A megállapodás 5. és 6. pontjai szerint az önkormányzatot összesen 423.000.000 Ft erejéig terhelte a saját tőkepótlási kötelezettség az adós Nonprofit Kft. javára, melyből 250.000.000 Ft korábban már teljesítésre került. A fennmaradó 173.000.000 Ft követelésből pedig az 5. pontban rögzített multilaterális megállapodás szerint 156.940.434 Ft-ot az alperes önkormányzat beszámítás útján teljesített.

- [7] 2010. november 28-án a 581/2010. (XI. 18.) KH számú határozattal az alperes 268.855.365 Ft összegben vissza nem térítendő támogatás nyújtásáról döntött az adós részére, melyből 10.500.000 Ft átutalásra került.
- [8] Az alperes 370/2011. (VI.23.) KH számú határozatában úgy határozott, hogy a Nonprofit Kft.-vel szembeni tartozásából 147.316.000 Ft összeget kompenzációval rendezzenek, mely megtörtént 2011. június 28-án. Ugyanezen a napon még egy megállapodást kötöttek, mely további kompenzációs rendelkezést tartalmazott. Az alperes önkormányzat 421/2011. (VII. 7.) KH számú határozatával 80.003.554 Ft, az adós Nonprofit Kft. részére juttatandó támogatás elszámolásáról döntött, mellyel a társaságnak a DVCSH Kft.-vel szembeni tartozása megszűnt.
- [9] Az alperes a fenti tranzakciókkal 1.000.000 Ft-tal növelte a Nonprofit Kft. jegyzett tőkéjét, és 422.000.000 forintot a tőketartalékba helyezett. A tőkepótlás tehát körkompenzációval valósult meg.
- [10] Az alperes 2011. május 12-én fogadta el az adós 2010. évre szóló beszámolóját, amely szerint az adós kötelezettségállománya 2.967.000.280 Ft-ra csökkent, a saját tőkéje -1.388.000.746 Ft, míg az alaptevékenységből származó vesztesége 601.391.000 Ft, vállalkozási tevékenységből eredő nyeresége 74.470.000 Ft volt. Ugyanezen közgyűlési határozatban döntöttek arról, hogy az alperes 147.316.000 forintért megvásárolta az adós társaság tulajdonában álló ingóságokat, melyek értékét beszámítással rendezték.
- [11] Az alperes 260/2011. (V. 19.) számú közgyűlési határozatban döntött a **Sz.P.** Rendelőintézet Dunaújváros Költségvetési szerv (továbbiakban: Költségvetési szerv) létrehozásáról, amely az adós gyógyellátási feladatait végzi 2011. július 1-től kezdődően. Egyúttal az alperes megszüntette az adós társasággal kötött vagyonkezelési szerződését. Az adós ügyvezetőjét és a Költségvetési szerv vezetőjét utasították a szerződések módosítására, lezárására, annak érdekében, hogy az adós feladatait a jövőben a Költségvetési szerv láthassa el.
- [12] 2011. június 2-án az alperes 270/2011. (VI. 02.) KH számú határozatában járult hozzá, hogy a 2011. május-június havi OEP-finanszírozás összegét a feladat-ellátási jogutód, a Költségvetési szerv részére kell utalványozni, s ezen a címen 969.108.000 Ft-ot vont el az adós társaságtól.
- [13] A 2011. május 25-én benyújtott kérelem alapján a bíróság 2011. október 13-án a Cégbiztosítóban közzétett végzésével megindította az adós felszámolását. A felperesek a felszámolási eljárásban

hitelezőként nyilvántartásba vételre kerültek. A felszámolási eljárást a bíróság 2017. április 13-án jogerősen befejezte.

[14] Az I. rendű felperes - megelőzőleg a pertársaival együtt - keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az alperes felelőssége a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 63. § (2) bekezdése alapján fennáll, illetve a felperes vagylagosan kérte az alperes felelősségének megállapítását a Cstv. 33/A. §-a alapján is.

[15] A Kúria Gfv.VII.30.147/2016/12. számú részítéletében a Cstv. 63. § (2) bekezdésére alapított keresetet elutasító jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, a jelen eljárás I. rendű felperesének a Cstv. 33/A. §-án alapuló keresetét elbíráló ítéleti rendelkezést hatályon kívül helyezte, és e körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

[16] Az I. rendű felperes a megismételt eljárásban a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére alapított keresetében állította, hogy az adós Nonprofit Kft. már megalakulásától kezdve fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, és ezzel az alperes önkormányzat is tisztában volt. A Kft. megalapítására éppen a Kht. veszteséges működése miatt került sor. Az alperes rendelkezett lényegében arról, hogy az egyes juttatásokat a Nonprofit Kft.-nek mire kell fordítania, így a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 21. § (1) bekezdése, 22. § (5) bekezdése és 141. § (2) bekezdése alapján az egyszemélyi tulajdonos önkormányzat egyúttal árnyékdirektornak (árnyékvezetőnek) is tekintendő.

[17] Álláspontja szerint az árnyékvezető alperes három magatartása értékelendő a Cstv. 33/A. §-a alkalmazásának körében:

- a körkompenzációk megvalósítása a 300/2010., 370/2010. számú határozatok és az azokhoz kapcsolódó 2010. július 13-i megállapodás, a 475/2010., 370/2011 és 421/2011. számú határozatok és az azokhoz kapcsolódó kompenzációs megállapodások alapján, melynek eredményeként az önkormányzat összesen 634.259.988 Ft-ot vont el a Kft.-től azzal, hogy az általa tulajdonolt gazdasági társaságok követeléseinek kielégítésével a saját hitelezői érdekeit a többi hitelező érdeke elé helyezte;

- az OEP finanszírozás átengedése a 270/2011. (VI. 2.) KH számú határozattal a Költségvetési szerv javára, ami 969.108.000 Ft vagyoncsökkenést, míg

- a vagyonkezelői szerződés megszüntetése a 271/2011. (VI. 2.) KH számú határozattal, ami 304.103.000 Ft vagyoncsökkenést eredményezett. Az alperes önkormányzathoz ezzel nagyobb értékű vagyon került vissza, mint amire egyébként az önkormányzat jogosult lett volna.

[18] A II. és III. rendű felperesek az I. rendű felperessel azonos tartalmú keresetet terjesztettek elő, a bíróság a pereket jelen eljáráshoz egyesítette.

[19] Az alperes kérte a kereset elutasítását.

Az első- és a másodfokú bíróság határozata

- [20] Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította. A II. és III. rendű felperesek keresete vonatkozásában megállapította, hogy azokat elkésetten nyújtották be a felszámolási eljárás jogerős befejezését követően.
- [21] Az I. rendű felperes keresetét vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy az adós Nonprofit Kft. már létrejött napján fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Megállapította azt is, hogy az alperes árnyékvezetőként járt el. A Cstv. 33/A. §-a nem határozza meg, hogy milyen jellegű döntések meghozatalára kell ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolnia az árnyékvezetőnek. Ebből következően bármilyen, akár stratégiai (tulajdonosi), akár operatív jellegű döntést hoz, vagy arra befolyást gyakorol, az megalapozza a Cstv. 33/A. § szerinti felelősségét.
- [22] Az OEP finanszírozás összegének részbeni átengedése ugyanakkor a megítélése szerint nem idézett elő vagyonsökkenést, mert az adós az általa nyújtott szolgáltatás teljes időtartamát tekintve a neki járó finanszírozást megkapta. A vagyonkezelési szerződéssel kapcsolatban kifejtette, hogy a felek megállapodása nem rendelkezett a vagyonnövekmény sorsáról, vagyonnövekményt egyébként sem tudtak kimutatni.
- [23] Nem állapítható meg az alperes felelőssége a körkompenzáció miatt sem. Önmagában az a tény, hogy az alperes egyedüli tulajdonosként nem olyan módon nyújtott támogatást az adós Kft.-nek, amelyből elvileg a többi hitelező tartozása is kiegyenlíthető lett volna, nem minősül a hitelezői érdekeket sértő magatartásnak. Az alperes, mint az adós fenntartója közvetlen anyagi támogatás nyújtására nem is volt köteles annak érdekében, hogy az adós társaság a hitelezői igényeket kiegyenlíthesse.
- [24] Az I. rendű felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.
- [25] Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges körben a bizonyítási eljárást lefolytatta, és érdemben helytálló döntést hozott, az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával abban nem értett csupán egyet, hogy amennyiben a tag árnyékügyvezetőként jár el, akkor valamennyi, a tagi és árnyékügyvezetői minőségében hozott stratégiai és operatív döntése alapjául szolgálhat a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősség megállapításának.
- [26] Hangsúlyozta, hogy a Cstv. 63. § (2) bekezdésében szabályozott konszernjogi és a Cstv. 33/A. (1) bekezdése szerinti ügyvezetői felelősség egymással nem azonosíthatók. Az ügyvezetői felelősség megállapításához szükséges konjunktív feltételrendszer eltér a konszernjogi felelősség konjunktív elemeitől. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősséget megalapozó magatartás – a konszernjogi felelősség szabályaitól eltérően – nem feltétlenül jelent tartós, huzamos időn keresztül kifejtett magatartást,

egyszeri cselekménnyel is megvalósulhat, s míg az ügyvezetői felelősség megállapításához elégséges a környezeti terhek rendezésének elmulasztása is, addig a konszernjogi felelősség megállapításához minden esetben szükséges a hitelezők kielégítésének elmaradása.

[27] A tag és az ügyvezető jogosítványai sem azonosíthatók egymással. A Gt. 21. §-ához fűzött kommentár szerint a törvény alkalmazásában az ügyvezetés nemcsak a vezető tisztségviselők döntéseit jelenti, hanem az ügyvezetés fogalma ennél szélesebb tartalmú: a társaság irányításával összefüggésben szükséges mindazon döntések meghozatalát jelenti, amelyek a törvény, vagy a társasági szerződés alapján nem tartoznak a legfőbb szerv, vagy más szervek (például a felügyelőbizottság) hatáskörébe. Jellemzően a tagi hatáskörbe, feladatkörbe tartozik a társaság működéséhez szükséges stratégiai döntések meghozatala, míg a napi operatív feladatok ellátása az ügyvezető kötelessége és felelőssége. Utalt az ítélet tábla a Gt. 22. § (4) és (5) bekezdésére, valamint 30. §-ára is.

[28] A Cstv. 63. § (2) bekezdése szerinti konszernjogi felelősség és a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti ügyvezetői felelősség különválasztásából az is következik, hogy az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a Kúriának a konszernjogi felelősség tárgyában hozott részítéletét a jelen per elbírálása során ítélt dolognak tekintette, mert az eltérő jogalap miatt az nem jelent ítélt dolgot a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére alapított kereset tényállási elemei megvalósulásának megítélése szempontjából.

[29] Az adós Kft. alapító okiratának 2.1.1. n) pontjában és a Gt. 141. § (1) bekezdés m) pontjában írtakra is figyelemmel a jelen perben az állapítható meg, hogy valamennyi, az alperes által a kereseti kérelem alapjaként megjelölt sérelmezett magatartás tagi és nem ügyvezetői hatáskörbe tartozott. Tagi és nem ügyvezetői hatáskörbe tartozott az OEP támogatások felhasználhatóságával, folyósításával kapcsolatos döntés, mint ahogy az önkormányzati vagyon kezelésével kapcsolatban kötött vagyonkezelői szerződés megszüntetése is. Valamennyi, a perben a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése körében hivatkozott döntés olyan stratégiai döntés volt, amelynek meghozatalára az ügyvezetőt sem a Gt., sem a társasági szerződés nem jogosította fel. Hangsúlyozta, hogy az 1997. évi LXXXIII. törvény 34. § (2) bekezdése azt a szabályozást tartalmazta, hogy az egészségügyi szolgáltató legfeljebb olyan mértékben, annyi havi finanszírozásra lehet jogosult, ahány hónapig a hatályos szerződése alapján szolgáltatást nyújtott. A vagyonkezelési szerződés kapcsán utalt arra, hogy az alperes által átadott vagyon sem a felszámolás előtt, sem annak hatálya alatt nem jelentette fedezetét a hitelezői igényeknek.

[30] Mindezekre figyelemmel arra a következtetésre jutott, hogy jelen perben a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének mindaddig nincs ügydöntő jelentősége, amíg a

felperes által hivatkozott magatartások nem esnek a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti körbe.

[31] Megjegyezte, hogy egyszemélyes gazdasági társaság esetén sem kizárt, hogy az egyszemélyes tag árnyékügyvezetőként járjon el - ebben az esetben nyilvánvalóan az ügyvezetői feladatok elvonására és a tag általi gyakorlására a Gt. 22. § (5) bekezdése szerinti utasítás hiányában kerül sor -, az árnyékügyvezetés kérdése azonban csak olyan magatartások vonatkozásában vizsgálható, amelyek egyébként a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti körbe tartoznak.

[32] Miután azonban jelen perben a Cstv. 63. § (2) bekezdésére alapított konszernjogi felelősség kérdésében a Kúria részítéletében jogerős döntést hozott, a felperes pedig a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére alapított kereseti kérelmében a Cstv. 63. § (2) bekezdésére alapított kérelme alapjával egyező tagi hatáskörbe tartozó magatartásokat jelölt meg, az elsőfokú bíróság érdemben helyesen döntött, amikor a kereseti kérelmet elutasította.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[33] Az I. rendű felperes kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését - és tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását oly módon, hogy a Kúria állapítsa meg, az alperes döntő, meghatározó befolyással volt a **Sz.P.** Nonprofit Kft. döntéseinek meghozatalára mint árnyékügyvezető, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el, ennek következményeként a társaság vagyona 1.907.470.988 Ft-tal csökkent, és a hitelezők kielégítését megghiúsította.

[34] Állította, hogy a Cstv. 33/A. §-ában írt feltételek megvalósultak. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése három vagylagos esetkört foglal magában. Álláspontja szerint az eljárás adataiból megállapíthatóan az alperes más hitelezők előtt magát részesítette előnyben. Fizetéseképtelen gazdasági helyzetben közgyűlési határozatokban az alperes utasította a kórházat arra, hogy milyen intézkedéseket tegyen. Az intézkedések, szerződések konkrét jogügyletekre szóltak. Olyan utasítás pedig, amely egyes hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyja, és más hitelezőket részesít előnyben, nem adható. Különösen nem, ha az előnyben részesített hitelező az alperes, illetve a saját tulajdonú cégei.

[35] Fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben fokozott felelősséggel kell eljárnia mind a tagnak, mind az ügyvezetésnek a hitelezők védelme érdekében. Az alperes a társaság árnyékvezetőjeként a társaság döntéseinek meghozatalára tényleges meghatározó befolyást gyakorolva járt el.

[36] Utalva a Gt. 21. § (1) bekezdésére és a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére, kifejtette, hogy az ítéletábla álláspontjának megfelelően az adós Nonprofit Kft. alapító okirata szerint az alperesnek kellene szerepelnie aláíróként a körkompenzációs szerződéseken. Ebben a kérdésben utasításnak sem volt helye.

- [37] Nincs jelentősége annak, hogy az adott személy a társaságban milyen tisztséget tölt be, hanem pusztán annak van jelentősége, hogy tényszerűen e személy gyakorolt-e meghatározó befolyást a cég döntéseire vagy sem.
- [38] Hangsúlyozta, hogy a Nonprofit Kft. fizetéseképtelenséggel fenyegetett helyzetben levő, önállóan működő gazdasági társaság volt, az ügyvezetés mozgásterét szabályozó hitelezővédelmi magatartások és döntések a Kft.-től nem vonhatók el. Az adós Kft. legfőbb szervének a hatáskörét a Gt. 141. § (2) bekezdés a)-x) pontjai szabályozzák, melyek nem tartalmazzak lehetőséget konkrét egyedi ügyletekre vonatkozó utasítás adására. Ettől eltérően a Gt. 22. § (5) bekezdése szerint az egyszemélyes társaság egyedüli tagja írásban utasítást adhat, amelyet a vezető tisztségviselő végrehajtani köteles, de ez esetben mentesül a Gt. 30. §-ban foglalt felelősség alól. E felelősség pedig az ügyvezetői felelősség. Ha tehát az egyszemélyes társaság egyedüli tagja utasítást ad az ügyvezetőnek, akkor ez az utasítás kötelezően végrehajtandó (ami a meghatározó befolyást jelenti), ennek pedig az a következménye, hogy az ügyvezetői felelősség áthelyeződik a tényleges ügyvezetőről az árnyékvezetőre.
- [39] A körkompenzációval kapcsolatban kifejtette, hogy a tőkepótlás lehet stratégiai döntés, de az, hogy egy fizetéseképtelen helyzetben elvonja jogszabályellenesen az ügyvezetés integritását és az adós társaság helyett a tag maga határozza meg, hogy a tőkepótlásból milyen hitelezőt kell kifizetni, már nem az.
- [40] Állította azt is, hogy a vagyoncsökkenés bekövetkezését a beszerzett szakértői vélemény egyértelműen igazolta.
- [41] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [42] A Kúria a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt - az alábbiak szerint - nem találta jogszabálysértőnek.
- [43] A Kúria megítélése szerint helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt már a megalakulásától kezdődően, ezért érdemben kellett vizsgálni, hogy a Cstv. korábban hatályos, de a jelen jogvita elbírálása során irányadó 33/A. § (1) bekezdésében írt magatartást megvalósította-e az alperes.
- [44] E vonatkozásban a Kúriának mindenekelőtt abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy egyszemélyes gazdasági társaság esetén - figyelemmel a Gt. 22. § (5) bekezdésében foglaltakra is - hogyan kell megítélni a tag által hozott döntéseket, a tag felelőssége a Cstv. 33/A. §-a alapján a hitelezők felé árnyékvezetőként mikor állapítható meg.
- [45] A Cstv. jelen ügyre irányadó 33/A. § (5) bekezdése szerint a gazdálkodó szervezet vezetőjének minősül az a személy is, aki a

gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt. A joggyakorlat ezt a személyt - az angol kifejezés fordításának átvételével - árnyékügyvezetőnek, árnyékvezetőnek, árnyékigazgatónak nevezte el. Ez az árnyékvezető lehet olyan személy is, akinek a jogszabályok alapján nincs semmilyen döntő jogosítványa a társaság gazdasági határozatainak meghozatala során, de a tagokra vagy az ügyvezetőre olyan befolyása van, amely alapján az akarata érvényesül a társaság működésében vagy egyes ügyleteiben.

[46] Árnyékvezető lehet bárki, így a tag is. Ennek speciális esetét a Gt. 22. § (5) bekezdése fogalmazta meg, mely szerint egyszemélyes gazdasági társaságnál az egyedüli tag (részvényes) a vezető tisztségviselő részére írásban utasítást adhat, amelyet a vezető tisztségviselő végrehajtani köteles, de ez esetben mentesül a 30. §-ban foglalt felelősség alól. A Kúria megítélése szerint e szabály nemcsak azt jelenti, hogy ilyen esetben a vezető tisztségviselővel szemben a társaság nem léphet fel kártérítési igénnyel (Gt. 30. § (2) bekezdés), hanem azt is, hogy a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése utáni ügyletek vonatkozásában a vezető tisztségviselő a hitelezők felé nem tartozik felelősséggel (Gt. 30. § (3) bekezdés), azaz nem ő tartozik felelősséggel, hanem a Gt. 22. § (5) bekezdése alapján az egyszemélyes gazdasági társaság tulajdonosa. A Gt. 22. § (5) bekezdése szerinti helyzetben tehát az egyszemélyes társaság esetén a tag az ügyvezető helyébe lép a hitelezőkkel szembeni felelősség tekintetében. A Kúria álláspontja szerint ez akkor is így van, ha a Gt. 141. § (2) bekezdés m) pontjában írt, a taggal, ügyvezetővel, azok hozzátartozójával kötött szerződések aláírására utasítja az egyszemélyes társaság tulajdonosa az ügyvezetőt, jóllehet az ilyen szerződés jóváhagyása a taggyűlés (az egyedüli tag) kizárólagos hatáskörébe tartozik.

[47] A jelen eljárásban vizsgált magatartások közül az alperes - a másodfokú bíróság helyes álláspontjának megfelelően - nem árnyékvezetőként, hanem tulajdonosi minőségben hozott stratégiai döntést a tőkepótlásról. Ennek keretében tulajdonosként határozott arról is, hogy mekkora összeggel emeli meg az adós törzstőkéjét és mekkora részt ad tőketartalékba. Arról is tulajdonosként döntött, hogy milyen formában valósítja meg a törzstőke emelését, pénzüsszeg, vagy apport rendelkezésre bocsátásával.

[48] Ez a tulajdonosi intézkedés azonban árnyékvezetői döntéssé fordult át akkor, amikor az alperes az adósnak juttatandó tőkepótlás felhasználásának konkrét módja vonatkozásában adott utasítást az adósnak. E körben, e döntés kapcsán ezért az alperes a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelőssége vizsgálható volt.

[49] Kétségtelen, hogy az adott döntés eredményeként csak az alperes által tulajdonolt hitelező tartozása került kiegyenlítésre. E hitelező szolgáltatása azonban elengedhetetlenül szükséges volt az adós működésének folytatásához. A tartozás beszámítással történő megszüntetése ezért - mivel alapvetően közüzemi tartozás megszüntetésére került sor - annak ellenére sem minősíthető olyan

jogellenes magatartásnak, amely megalapozná az árnyékvezető alperes Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősségét, hogy a kielégített hitelező is az alperes tulajdonában állt.

[50] Az OEP által nyújtott utólagos finanszírozás tekintetében nem volt vitás, hogy az utolsó két hónapban elvégzett szolgáltatás után járó OEP finanszírozás összegét az adós átadta a kórház üzemeltető új szolgáltatónak. A kötelező egészségbiztosítási ellátásról szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 34. § (2) bekezdése értelmében azonban a szolgáltató legfeljebb annyi havi finanszírozásra lehet jogosult, ahány hónapig a hatályos szerződés alapján szolgáltatást nyújtott. Az adós pedig az alapításakor már előre megkapta a korábbi szolgáltató által teljesített szolgáltatás után járó két havi összeget, összességében tehát a teljes időszakára jogszerűen járó finanszírozási összeg a rendelkezése alatt állt. Az I. rendű felperes által kifogásolt intézkedés erre figyelemmel ténylegesen nem idézett elő az adósnál vagyoncsökkenést, így a vezetői felelősség megállapítása ezzel összefüggésben nem merülhet fel.

[51] A vagyonkezelési szerződés kapcsán az I. rendű felperes - az adós jogelődje részére 2006. január 1-jén az alperes által átadott vagyontárgyak és az adós által az alperesnek visszaadott vagyontárgyak értékében a könyvelési adatok szerint fennálló különbözetet alapul véve - 304.103.000 Ft vagyoncsökkenést állított.

[52] Az elsőfokú bíróság azonban a bizonyítékok értékelése alapján helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy ez az I. rendű felperesi állítás nem bizonyított. A felek szerződesei és az egyéb iratok ugyanis tételesen nem rögzítik, hogy ténylegesen milyen vagyontárgyak kerültek át az adós jogelődjéhez, majd az adóshoz, és mi került vissza az alpereshez. A bíróság által kirendelt szakértő szakvéleményében kifejtette, hogy nem lehet megállapítani a 2006. január 1-re vonatkozó valós vagyonértéket és a rendelkezésre álló iratokból a szakértői bizonyosság kellő fokán nem állapíthatók meg az eltérések okai sem. A szakértő rámutatott, a Nonprofit Kft. átalakulással a Kht. jogutódjaként jött létre, így az eredeti, a Kht. részére átadott önkormányzati vagyonérték a mérvadó az önkormányzat által átadott vagyonérték meghatározása szempontjából. Az I. rendű felperes beadványában levezetett, visszaadott többlet vagyonérték nem állapítható meg szakértői bizonyossággal (36/2 számú szakértői vélemény 14-15. oldal). Az alperes Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősségének megállapítására ezért e körben sem kerülhetett sor.

[53] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[54] Az I. rendű felperes az rPp. 270.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült

költségét, amely a jogi képviseletével felmerült ügyvédi munkadíjból áll. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[55] A Kúria tárgyaláson hozta meg a határozatát.

Budapest, 2019. szeptember 17.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: